

תָּכֵן עֵינַיִם

הַרְמַב"ם הַקָּטָן 8
 לֹא פָּסִיק פּוֹמִיָּה מְגִירָסָא 10
 "שֶׁקֶט, אֲבָא לֹמֵד!" 12
 כְּבוֹד הוֹרִים 14
 מְסִירוֹת נֶפֶשׁ לְכְבוֹד הוֹרִים 16
 אֲבוֹהָ דְשִׁמוּאֵל 18
 הַרְבֵּנִית הַצְּדִקְנִית 20
 מִדּוּעַ פָּשַׁט רַבִּי עֲזָרָא עֲטִיָּה אֶת גְּלִימָתוֹ? 22
 שְׂדוּךְ לְמַעַן אֲמָא 24
 "יֵבִיעַ אִמּוֹ" בְּהַשְׁאֵלָה מְרַבָּה שֶׁל נְתִיבוֹת 26
 כְּבוֹד אָב וְאִם 28
 מַה קָּנָה הַרֵב בְּדַמֵּי הַפִּיס שֶׁקִּבַּל? 30
 כְּבוֹד אָב בְּשִׁלְג וּבִשְׂרָב 32
 פְּגִישָׁה בְּהַתְּכַתְּבוֹת 34
 'תִּקּוֹן חֲצוֹת' לְאוֹר הַיָּר 36
 מִעֲמֵד הַהֲכַתְּרָה 38
 לְאֵן נִעְלְמוּ הַצְּקִים? 40
 תּוֹרָה נִקְיָה מִחֲשַׁשׁ גִּזְל 42
 כְּפוּיֵת טוֹכָה! 44
 מִדּוּעַ לֹא אֲמַרְהָ שְׁלוֹם? 46
 מִדּוּעַ הִתְפַּרֵץ חֲצִידִיק לְחִדְרוֹ שֶׁל הָאֲדָמוֹ"ר מְסַטְמָר? 48
 "כִּדֵּי שְׁלֵא לְהַפְסִיד אֶת הַתּוֹכְחָה שֶׁל סָבִי" 50
 הַכְּבוֹד הָאֲמִתִּי 52
 תְּמוּנָה שֶׁל כְּבוֹד הוֹרִים 54
 אֶל אֶרֶץ מִקְדָּשׁ 56

הַקְדָּמָה

כִּיצַד הֵם כְּבוֹדוֹ אֶת הוֹרֵיהֶם, אֵיזָה כְּבוֹד אֲדִיר וְעֲצוּם רָחֲשׁוּ הֵם לְהוֹרֵיהֶם, גַּם בְּהִיּוֹתָם בְּעֶצְמָם גְּדוּלֵי דוֹר, אֲדִירֵי דַעַה שֶׁהַצְּבוּר סָר לְמִירוֹתָם וְחוֹלַק לָהֶם כְּבוֹד, יֵרָאָה וְהֵעֲרָצָה.

בְּסִפְרָא זֶה קוֹבְצָנוּ עֲשָׂרִים וְחַמְשָׁה סְפָרִים מְבַחֲרִים מִכָּל סֵדֶרֶת סְפָרֵי "הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוּלִים", הַנוֹגְעִים לְמִצְוֹת כְּבוֹד הוֹרִים. סְפָרִים נִפְלְאִים וּמְרַתְקִים, מְעוֹרְרֵי מַחֲשָׁבָה וּמְאֲלֵפֵי מוֹסֵר, בִּינָה וְדַעַת.

חֲזָקָה עַל הַקּוֹרָא, קָטָן כְּגוֹדוֹל, יֶלֶד כְּמַבְּגָר, שְׁלֵמִיקְרָא סְפּוּרִים אֵלּוּ תִתְעוֹרֵר בְּנַפְשׁוֹ תְּשׁוּקָה חֲזָקָה וְאֲמִיצָה לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת כְּבוֹד הוֹרִים, בְּהַדְּוִר וּבְשִׁמְחָה.

וְאִם כִּי לְעוֹלָם יִהְיֶה עֲלֵינוּ לְשֹׂאף עוֹד וְעוֹד, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה לְאֲמוֹ שֶׁל רַבֵּי טְרַפּוֹן, מִכָּל מְקוֹם, אֶת אֲשֶׁר בְּכַחֲנוּ לַעֲשׂוֹת - נַעֲשֶׂה. וְיִהְיֶה ה' עִמָּנוּ.

שְׁלָכֶם
אֲבָרְהָם אוֹחִיּוֹן

מִצְוֹת כְּבוֹד הוֹרִים הֵיא מִהַמְּצֻוֹת הַקְּשׁוֹת בְּתוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה. הַגְּמָרָא מְסַפֶּרֶת, כִּי כְּאֲשֶׁר הִגִּיעָה אֲמוֹ שֶׁל רַבֵּי טְרַפּוֹן לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ וְסִפְרָה עַל הַכְּבוֹד הָעֲצוּם שֶׁחוֹלַק לָהּ בְּנָה, אָמְרוּ לָהּ חֲכָמִים: "עֲדִין לֹא הִגִּיעַ בְּנֶךְ לְמַחְצִית מִצְוֹת כְּבוֹד הוֹרִים!"

מִצַּד שֵׁנִי, זֶה הֵיא הַמִּצְוָה בְּהָאֵנוּ נִתְקַלְּמִים דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַל כָּל צַעַד וְשַׁעַל. חוֹבֵת הָאֲדָם לְכַבֵּד אֶת הוֹרָיו אֵינָה מִצְוָה נְדִירָה, הַמְּזַדְמֶנֶת לְאֲדָם פַּעַם בְּשָׁנָה, אוֹ פַעַם בְּשָׁבוּעַ. זֶה הֵיא מִצְוָה שֶׁהָאֲדָם, וּבְנֵדָאֵי בְּעוֹדוֹ יֶלֶד הַגְּדוֹל בְּבֵית הוֹרָיו, פּוֹגֵשׁ מִדֵּי יוֹם, בְּקָר וְעָרַב.

אֵיךְ מְקַיְמִים מִצְוֹת כְּבוֹד הוֹרִים? אֵיךְ מִתְגַּבְּרִים עַל הַיֶּצֶר הָרָע הַמְּסִית אֶת הָאֲדָם לְפָרַק עַל וְלֹא לְקַיֵּם מִצְוָה חֲשׂוּבָה וּיְקָרָה זֶה?

הַדְּרָךְ הֵיא, לְשֹׂאת עֵינַיִם אֶל הַהָרִים, לְהַתְּבַנֵּן בְּמַעֲשֵׂי הַגְּדוּלִים, לְלַמֵּד מִמֶּנָּהוּת רַבּוֹתֵינוּ וּמְאֹרוֹתֵינוּ, לְרִאוֹת

הַרְמַבֵּ"ם הַקָּטָן

אז היותו פֶּבֶן אַרְבַּע שָׁנִים - כָּבֵד נִכְר הָיָה עַל מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר מֵאֲזוּז שְׁלִיטֵ"א כִּי עָדִיו לְגִדּוּלוֹת. בּוֹלֵט הָיָה מִשָּׂאֵר בְּנֵי גֵילוֹ בְּגֵאוֹנוֹתוֹ, בְּהִתְמַדְתּוֹ וּבְאַצִּילוֹת נִפְשׁוֹ, עַד כִּי אָבִיו מֶרֶן הֶרֶב מִצְלִיחַ נִהְיָ לְכַנּוֹתוֹ בְּלִשׁוֹן חֶבֶה: "הַרְמַבֵּ"ם" - שְׁפָרוּשׁוֹ: הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר בֶּן מִצְלִיחַ.

בְּשִׁעָה שְׁכַל חֶבְרִיו שָׁל מֵאִיר הַקָּטָן הָיוּ מִשְׁתוֹכְבִּים בַּחוּץ אוֹ בּוֹנִים בְּקִבְיֹת - הָיָה מֵאִיר הַקָּטָן יוֹשֵׁב עַל בֶּרֶכֶי אָבִיו וְקוֹרֵא יַחַד עִמּוֹ אֶת מְלוֹת הַחֹפֶשׁ. הָאֵב הַגָּדוֹל הָיָה מְסַבֵּיר לְבָנּוֹ אֶת כְּלָי הַקְּרִיאָה הַנְּכֹנֶה בַּתּוֹרָה, עַל פִּי חֻקֵי הַדְּקָדוּק - תְּנוּעָה גְדוֹלָה, תְּנוּעָה קְטַנָּה, שְׁנֹא נֵעַ, שְׁנֹא נָח וְכוּ'. כִּהַן קָלֵט הַיֶּלֶד אֶת כָּל יְסוּדוֹת הַדְּקָדוּק, וְיִכּוֹל הָיָה כָּבֵד לְתַרְגֵּל בְּמִשְׁנֵה מְרֻץ אֶת קְרִיאַת הַפֶּרֶשָׁה בְּטַעֲמֵי הַמְּקַרָּא.

בְּכָל עֶרֶב הָיָה הָאֵב בּוֹחֵן אֶת בְּנֵוֹ עַל הַקְּרִיאָה הַנְּכֹנֶה, מֵתוֹךְ הַסֵּפֶר "תְּקוּן קוֹרְאִים", וְלֹא מִנְתֵּר לְבָנּוֹ אַף עַל קִצּוֹ שֶׁל יוֹד. מֵאִיר הַקָּטָן הִתְגַּלָּה כְּעֵלוֹי גְדוֹל, וּבְמַחֲוֹ הַחֲרִיף וּבְזִכְרוֹנוֹ הַמְּפֹלָא הַצְּלִיחַ לְשִׁלֵּט בַּהֲכַנּוֹת כָּל הַפֶּרֶשָׁה בְּטַעֲמִים. וּכְדִי לְהַגִּיעַ לְרֹצֶף מְשֻׁלָּם שֶׁל קְרִיאָה - קָבַל הַיֶּלֶד עַל עֲצֻמוֹ לְחֹזֵר עַל כָּל הַפֶּרֶשָׁה מֵתַחֲלָתָהּ, בְּכָל עַת שְׁיִטְעָה וְלוֹ טַעוֹת קִטְנָה!!

וְאַכּוֹ, מְבִלִי לְנִתֵּר לְעַצְמוֹ הָיָה חוֹזֵר שׁוֹב וְשׁוֹב, עַד שֶׁבְּהַגִּיעוֹ לְגִיל שֵׁשׁ וַחֲצִי - הָיוּ כָּל פְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה שְׂגוּרוֹת לְהַפְלִיא בְּפִיו שֶׁל הַיֶּלֶד, כְּמוֹ בְּעַל קוֹרֵא מְנוֹסָה...

פְּעֻמִּים רַבּוֹת בְּחַיּוֹ הָיָה מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיטֵ"א חוֹזֵר וְאוֹמֵר: "כְּפֹה מוֹדָה אֲנִי לְאַבָּא זַ"ל שֶׁלֹּא וַתֵּר לִי בְּעוֹדִי יֶלֶד רַח, וְלִמְדֵנִי אֶת הַקְּרִיאָה בְּטַעֲמִים. מִלֹּא אֲנִי הִכַּרְתַּ תּוֹדָה כְּלַפִּי עַל שֶׁדָּרְבַּן אוֹתִי שׁוֹב וְשׁוֹב לְחֹזֵר וּלְתַרְגֵּל אֶת הַקְּרִיאָה הַמְּדִיקָתָה, עַד שֶׁפִּיּוֹם אֲיַנְנִי צְרִיף כָּלֵל לְהַכִּיּוֹ, וְהַקְּרִיאָה כְּלָה שְׂגוּרָה עַל פִּי.

"כִּי כָּל מוֹה שְׁלוֹמִידִים וְחוֹזְרִים בְּגִיל צְעִיר" מְסַפֵּם מֶרֶן, "וּבְכַנְס הַיֵּטִב וְנִחְקֵק בְּמִוֶּחֶ לְמִשְׁפָּה כָּל הַחַיִּים!" וּבְמִלִּים אֵלוֹ הוּא מְעוֹדֵד תְּמִיד אֶת תְּלָמִידָיו הַצְּעִירִים, לְחֹזֵר, לְעַמֹּל וְלִלְמַד עוֹד וְעוֹד בְּשָׁנֹת הַנְּעִירוֹת. הוּא מוֹרְבֵה לְחֻזְקָם לְנַצֵּל כָּל רִגְעַ וְרִגְעַ לְלַמּוֹד, כִּי בְּגִיל מְבָרָךְ - גַּם אִם חוֹזְרִים שׁוֹב וְשׁוֹב - קִשָּׁה הַרְבֵּה יוֹתֵר לְזַכֵּר אֶת הַדְּבָרִים...

